

فارسی ۱

فصل سوم: ادبیات غنایی * درس ششم: مهر و وفا * قلمرو فکری (قرابت معنایی)

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱ تصویر بیت زیر در بیت گزینه ..... نیز مشهود است.

«صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی ز روی لطف بگویش که جانگه دارد.»

۱ چندین به پریشانی آن طره چه نازی	در زلف تو از زلف تو آشفته تری هست
۲ تا سر زلف پریشان تو محبوب من است	روزگارم به سر زلف پریشان ماند
۳ سنبل خواب پریشان روید از بالین مرا	شب که در مدّ نظر زلف پریشان تو نیست
۴ سرنوشت من مجنون ز پریشان حالی	زلف از باده پریشان شده را می ماند

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۲ مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

۱ سر ارادتِ ما و آستان حضرت دوست	که هرچه بر سرِ ما می رود ارادت اوست
۲ گرز فدای دوست کنند اهل روزگار	ما، سر فدای خاک رسالت رسان دوست
۳ سری دارم فدای خاک پایت	گر آسایش رسانی ور گزندم
۴ روی به خاک می کشم گر تو هلاک می کنی	دست به بند می دهم گر تو اسیر می کنی

قلمرو زبانی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۳ ضمیر پیوسته با نقش دستوری مضافّ الیه در کدام بیت وجود ندارد؟

۱ سالها مادر به نازم پرورید	وز نهال نوبرم کامی ندید
۲ ستانی همه زندگانی ز مردم	ازیرا درازت بود زندگانی
۳ نه چنان گناهکارم که به دشمنم سپاری	تو به دست خویش فرمای اگرم کنی عذابی
۴ تا در این مرحله ی مشغله ناک	پاک خیزد گهرت از دل پاک

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۴) مفهوم بیت زیر در همه‌ی ابیات به جز گزینه‌ی ..... دیده می‌شود. سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها

- ۱) در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم سرزنش‌ها گر کند خار مگیلان غم مخور
 ۲) راهی است راه عشق که هیچش کناره نیست آنجا جز آنکه جان بسپارند چاره نیست
 ۳) رنج راحت دان، چو شد مطلب بزرگ گرد گله، توتیای چشم گرگ
 ۴) جمال کعبه چنان می‌دواندم به نشاط که خارهای مگیلان حریر می‌آید

۵) در کدام گزینه معنای همه‌ی واژگان درست است؟ متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- ۱) نادره (بی‌مانند) - خاییدن (جویدن) - رمه (فرار)
 ۲) تازی (عرب) - زنگاری (قدیمی) - حجب (حیا)
 ۳) نمط (نوع) - پیرایه (زیور) - شوخ (چرک)
 ۴) تکریم (گرامی داشت) - لاجرم (بی‌گناه) - یله (رها)

قلمرو زبانی

۶) مفهوم بیت زیر به کدام بیت نزدیک‌تر است؟

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل
 ۱) یادش نکنم زانکه فراموش نکردم
 ۲) چون توان یاد دوستان کردن
 ۳) هر آن ساعت که با یاد من آید
 ۴) ای تازه گل از عاشق ناشاد بکن یاد
 ناکرده فراموش چگونه کنم یاد
 دل از این یاد، بوستان کردن
 فراموشم شود موجود و معدوم
 وز آنکه ز یادش نیروی یاد بکن یاد

۷) نقش دستوری آن دو ضمیری که در ابیات زیر جهش یافته‌اند به ترتیب کدام است؟

- سخت - قلم چی - ۱۳۹۸
- الف) به قدم رفتم و ناچار به سر باز آیم گر به دامن نرسد چنگ قضا و قدرم
 ب) ز جان نازک‌تری ای سرو آزاد به تنها می‌روی جانت فدا باد
 ۱) مضاف‌الیه - مضاف‌الیه ۲) مفعول - متمم
 ۳) مضاف‌الیه - متمم ۴) مفعول - مضاف‌الیه

قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی)

۸) کدام آرایه‌ها در بیت زیر هست؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- «تا به کام غیر دیدم لعل یار چون گهر دندان به دندان می‌زنم»
 ۱) تلمیح، شخصیت‌بخشی، مبالغه، جناس
 ۲) ایهام، کنایه، مراعات‌نظیر، تشبیه
 ۳) ایهام، کنایه، تلمیح، شخصیت‌بخشی
 ۴) مبالغه، جناس، مراعات‌نظیر، تشبیه

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۹ کدام بیت با بیت زیر ارتباط تصویری دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

«صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی ز روی لطف بگویش که جا ننگه دارد»

- ۱ ای طلعت تو خنده به خورشید و ماه کن زلف تو روز روشن مردم سیاه کن
 ۲ خال تو آتشی است دل آفتاب سوز خط تو سایه ای است سیه روی ماه کن
 ۳ از شانه آشیان دل ما به مریز ای شانه تو خرمن سنبل تباہ کن
 ۴ پیر خرد که مسئله آموز حکمت است در نکته دهان تو شد اشتباه کن

۱۰ کدام بیت با مفهوم زیر ارتباط ندارد؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

«جبرئیل صدق را فرمود رو مشت خاکی از زمین بستان گرو
 او میان بست و پیامد تا زمین تا گزارد امر رب العالمین»

- ۱ گر کف خاکی شود چالاک او پیش خاکش سر نهد افلاک او
 ۲ گر تن خاکی غلیظ و تیره است صیقلش کن زانک صیقل گیره است
 ۳ به می عمارت دل کن که این جهان خراب بر آن سر است که از خاک ما بسازد خشت
 ۴ آدم از خاک است کی ماند به خاک؟ هیچ انگوری نمی ماند به تاک

قلمرو زبانی

۱۱ نقش ضمیر در کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

سخت - تالیفی منته - ۱۳۹۸

«غبار راهگذارت کجاست تا حافظ به یادگار نسیم صبا ننگه دارد»

- ۱ هر آنکه جانب اهل وفا ننگه دارد خدش در همه حال از بلا ننگه دارد
 ۲ دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته ات به دو دست دعا ننگه دارد
 ۳ گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا ننگه دارد
 ۴ صبا بر آن سر زلف گر دل مرا بینی ز روی لطف بگویش که جا ننگه دارد

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۱۲ با توجه به بیت «گر می گریزم از نظر مردمان رهی / عیبم مکن که آهوی مردم ندیده ام»، کدام گزینه کلمات ایهام دار را

متوسط - تالیفی منته - ۱۳۹۸

به درستی ذکر کرده است؟

- ۱ نظر - آهو ۲ رهی - عیب ۳ آهو - مردم ۴ عیب - نظر

۱۳ با توجه به بیت زیر، در کدام گزینه آرایه ایهام به درستی ذکر شده است؟

آسان - تالیفی منته - ۱۳۹۸

«گفتم غم تو دارم، گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو، گفتا اگر بر آید»

- ۱ غم ۲ ماه ۳ سر آید ۴ بر آید

قلمرو زبانی

۱۴) بیت «خلافت طریقت بود کاولیا / ..... کنند از خدا جز خدا» با کدام واژه کامل می شود؟ آسان- قلم چی- ۱۳۹۸

- ۱) تمنا ۲) حاجت ۳) کریم ۴) حضرت

تحلیل و تاریخ ادبیات

۱۵) در چند تا از موارد زیر، اثری به اشتباه به کسی نسبت داده شده است؟
 «الهی نامه: عطار نیشابوری / قابوس نامه، خواجه نظام الملک توسی / خسرو: عبدالحسین وجدانی / سفرنامه: ناصر خسرو / سیاست نامه: عنصرالمعالی / اتاق آبی: سهراب سپهری / ارزیابی شتاب زده: نیمایوشیج / اسرارالتوحید: محمد بن منور»

- ۱) چهار تا ۲) سه تا ۳) دو تا ۴) یکی

قلمرو زبانی

۱۶) جهش ضمیر را در کدام بیت نمی توان دید؟ سخت- قلم چی- ۱۳۹۶

۱) بس که چون فرهادم آب دیدگان از سر گذشت کوه را سیل عقیقین بر کمر خواهد فتاد

۲) گفتم بینمش مگرم درد اشتیاق ساکن شود بدیدم و مشتاق تر شدم

۳) می زنم تیشه عشقت به سر هستی خویش در حقیقت که تو شیرینی و من فرهادم

۴) بعد از این ای یار اگر تفصیل هشیاران کنند گر در آن جا نام من بینی قلم بر سر زنش

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۱۷) کدام بیت ایهام دارد؟ سخت- قلم چی- ۱۳۹۶

۱) خطر بادیه عشق تو بیش از پیش است این چه دام است که دور از تو مرا در پیش است؟

۲) عیب بلبل نتوان کردن اگر فصل بهار ترک جان گوید و سرمست به گلزار آید

۳) خاک ره بر من شرف دارد اگر مست و خراب بر در میخانه خفتن خوشتر از سنجاب نیست

۴) تا کی از سیم و زرت کیسه تهی خواهد بود؟ بنده من شو و بر خور ز همه سیم تنان

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۱۸) کدام بیت با بیت «گفتم ز مهرورزان، رسم وفا بیاموز / گفتا ز خوب رویان، این کار کم تر آید» هم مفهوم است؟ سخت- قلم چی- ۱۳۹۶

۱) دل خویش را بگفتم چون تو دوست می گرفتم نه عجب که خوب رویان بکنند بی وفایی

۲) سعدی جفا نبرده چه دانی تو قدر یار؟ تحصیل کام دل به تکاپوی خوشترست

۳) از بهر طلب کردن آن یار جفاجوی دل سوخته پوینده شب و روز دوانم

۴) ز یاران بی وفایی بد جفاییست خوشا یاران که ایشان را جفا نیست

سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

۱۹ کدام بیت مفهوم مشترکی با سایر ابیات ندارد؟

- ۱ ای دل جهان محلّ ثبات و قرار نیست دست از جهان بدار که او پایدار نیست
- ۲ بی ثبات است این جهان ای دل ورت باید یقین اولت باید به حال این جوان کردن نگاه
- ۳ هفت ماه آمد که از بهر تقاضای صلت کرده‌ام بر درگهت چون دولت و دانش ثبات
- ۴ ز دور هفت رونده طمع مدار ثبات میان چار مخالف مجوی عیش لذیذ

سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

۲۰ در کدام بیت مفهومی از مفاهیم زیر نیامده است؟

«الهی، نه محتاج زمانی و نه آرزومند مکانی، نه کس به تو می ماند و نه به کس مانی. پیداست که در میان جانی، بلکه جان زنده به چیزی است که تو آنی»

- ۱ با مکان آفرین مکان چه کند؟ آسمان گر بر آسمان چه کند؟
- ۲ ای به تو زنده جان و جسم به جان جسم و جان را ز لطف توست روان
- ۳ صفت خویش بگفتم که منم خالق بی چون نه کس از من نه من از کس نه از اینم نه از آنم
- ۴ به خودش کس شناخت نتوانست ذات او هم بدو توان دانست

قلمرو زبانی

۲۱ معنی درست واژه‌های «خُتْک - شب رو - نوش - مشوش - خطابه - عیال» در کدام گزینه آمده است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- ۱ بی مزه - راهزن - عسل - پریشان - سخنرانی - زن و فرزندان
- ۲ نیکا - شب بیدار - خوش گوار - آشفته - وعظ کردن - زن
- ۳ خوشا - دزد - دارو - پریشان - میز - سختی
- ۴ خوشا - راهزن - شهد و عسل - نگرانی - سخنرانی - زن

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۲۲ مفهوم کدام بیت از بیت زیر دورتر است؟

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- آن را که چنین دردی از پای دراندازد باید که فروشوید دست از همه درمان‌ها
- ۱ دردم از یار است و درمان نیز هم دل فدای او شد و جان نیز هم
  - ۲ دردی است درد عشق که هیچش طیب نیست گر دردمند عشق بنالد غریب نیست
  - ۳ دی گفت طیب از سر حسرت چو مرا دید هیئات که رنج تو ز قانون شفا رفت
  - ۴ دوی درد عاشق را کسی کو سهل پندارد ز فکر آنان که در تدبیر درمانند درمانند

قلمرو زبانی

۲۳ بیت زیر را کدام واژه کامل می کند؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

«ای که انکار کنی عالم درویشان را تو ندانی که چه ... و سر است ایشان را»

- ۱ صولت
- ۲ صدیق
- ۳ جبار
- ۴ سودا

۲۴) متن زیر چند نادرستی املایی دارد؟

آسان- قلم چی- ۱۳۹۷

«دل از دنیا گسسته و از بند مقامات جسته و دوستی را میان در بسته، سراپردهٔ اصرار ایشان جز در روضهٔ انس نه. حاضرانی باشند غایب، وحشیانی عرشی، جسمیانی روحانی، موحدان ربّانی؛ آنان که به بلا از وی، راضی باشند.»

- ۱) سه تا   ۲) دو تا   ۳) یکی   ۴) نادرستی املایی ندارد.

۲۵) در کدام بیت جهش ضمیر دیده می‌شود؟

متوسط- قلم چی- ۱۳۹۷

- ۱) حلقهٔ پیر مغان از ازلم در گوش است
 ۲) چرخ برهم زخم از غیر مرادم گردد
 ۳) جلوه‌ای کرد رخت دید ملک عشق نداشت
 ۴) حافظا سجده به ابروی چو محرابش بر
 بر همانیم که بودیم و همان خواهد بود
 من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک
 عین آتش شد از این غیرت و بر آدم زد
 که دعایی ز سر صدق جز آن جا نکنی

۲۶) تعداد واژه‌های دارای ساختمان غیرساده در کدام گزینه کمتر است؟

سخت- قلم چی- ۱۳۹۷

- ۱) مردم‌سالاری دینی و عبور از نظام سلطه
 ۲) جایگزینی مرده‌پرستی با تقدیر از مشاهیر کنونی
 ۳) شرح بی‌نظم داستان زندگی پیامبر
 ۴) پاسخ‌گویی به پرسش‌های دانشجویان معترض

قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی)

۲۷) در کلمهٔ آخر بیت آرایهٔ «ایهام» به کار نرفته است؟

متوسط- قلم چی- ۱۳۹۷

- ۱) به راستی که نه همبازی تو بودم من
 ۲) شهباز غمت راست کبوتر دل سلمان
 ۳) شاهباز غمت از صید دل مسکینان
 ۴) اگرچه حسن تو از عشق غیر مستغنی است
 تو شوخ دیده مگس بین که می‌کند بازی
 دریاب که بر صید کبوتر زده‌ای باز
 هیچ نگذاشت که بر عزم شکار آید باز
 من آن نیم که از این عشق بازی آیم باز

قلمرو فکری (قربت معنایی)

۲۸) مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

متوسط- قلم چی- ۱۳۹۷

- ۱) تو وفا را مجو در این زندان
 ۲) خوبرویان جهان نیست وفا در دلشان
 ۳) دانسته‌ام که رسم وفا نشناسند
 ۴) عجب که رسم وفا هرگز آن پری داند
 که در این جا وفا نکرد وفا
 باید از جان گذرد هر که شود عاشقشان
 قدر یاری و وفاداری ما نشناسند
 پری کجا آدمی گری داند؟!

۲۹) مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

سخت- قلم چی- ۱۳۹۷

- ۱) بلبل به باغ و راغ همین می‌کند نوا
 ۲) ز غم مباش غمین مشو ز شادی شاد
 ۳) ثبات نیست جهان را به ناخوشی و خوشی
 ۴) غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات
 آمد زمان شادی و بگذشت روز غم
 که شادی و غم گیتی نمی‌کنند دوام
 که او به عهد وفا سخت سست بنیاد است
 هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد شد

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۳۰ مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱ در مگیلان گاه عشقت خستگان درد را زخم هر خار مگیلان مرهم و درمان شده
- ۲ ای درد توام درمان در بستر ناکامی و ای یاد توام مونس در گوشه تنهایی
- ۳ درد تو مرا آورد بالین سرانجامی ای درد توام درمان در بستر ناکامی
- ۴ در عشق هیچ درد چو درد حبیب نیست درمان درد عشق به دست طیب نیست

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۳۱ کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

- «گفتم دل رحیمت، کی عزم صلح دارد   گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید»
- ۱ من ندارم طاقت آزار تو   جنگ بگذار، آشتی کن، آشتی
  - ۲ برخاست بوی گل ز در آشتی در آی   ای نوبهار ما رخ فرخنده فال تو
  - ۳ تو اگر صلح و گر جنگ کنی محبوبی   خوش تر از صلح کس دیگرم آید ز تو جنگ
  - ۴ ای که شمشیر جفا بر سر ما آخته‌ای   صلح کردیم که ما را سر پیکار تو نیست

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۳۲ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ گورخانه راز تو چون دل شود   آن مرادت زودتر حاصل شود
- ۲ تا توانی رهروا هوشیار باش   راز جانت را مکن با خلق فاش
- ۳ ترجمان راز دل باشد که دیده است ای عجب   ترجمان بی حدیث و رازداری بی زبان
- ۴ همی بنشین و ما را منتظر باش   مهل کان راز گردد پیش کس فاش

قلمرو زبانی

۳۳ نقش دستوری کدام یک از واژگان مشخص شده در گزینه های زیر با نقش دستوری «ش» در مصرع اول بیت «گر

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

خوانمش قیامت دنیا بعید نیست / این رستخیز عام که نامش محرم است» یکسان است؟

- ۱ زان می عشق کز او پخته شود هر خامی / گر چه ماه رمضان است بیاور جام
  - ۲ مرغ زیرک به در خانقه اکنون نپرد / که نهاده ست به هر مجلس وعظی دامی
  - ۳ گله از زاهد بدخو نکنم رسم این است / که چو صبحی بدمد در پی اش افتد شامی
  - ۴ یار من چون بخرامد به تماشای چمن / برسانش ز من ای پیک صبا پیغامی
- اش (پس از «پی»)
اش (پس از «برسان»)

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۳۴ کدام بیت با بیت «گفتم که بوی زلفت، گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی، هم اوت رهبر آید» نزدیکی معنایی بیشتری

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

دارد؟

- ۱ آن کس از دزد بترسد که متاعی دارد   عارفان جمع بکردند و پریشانی نیست
- ۲ هین خمش باش و بیندیش از آن جان غیور   جمع شو گر نبود حرف پریشان چه شود
- ۳ جمع کن به احسانی حافظ پریشان را   ای شکنج گیسویت مجمع پریشانی
- ۴ دل پریشان نبد آن روز که تنها بود   کرد جمعیت نااهل پریشانش

قلمرو زبانی

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۳۵ در کدام بیت کلمه مشخص شده نقش دستوری متفاوتی دارد؟

- ۱ گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز
  - ۲ گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت
  - ۳ گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم
  - ۴ گفتم زمان عشرت، دیدی که چون سرآمد
- گفتا ز خوبرویان این کار کم تر آید
گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید
گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید
گفتا خموش حافظ، کاین غصه هم سر آید

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۳۶ کدام بیت «جهش ضمیر» دارد؟

- ۱ اگر سرم برود در سر وفای شما
  - ۲ به خاک پای شما کان زمان که خاک شوم
  - ۳ در آن زمان که روند از قفای تابوتم
  - ۴ شوم نشانه تیر قضا بدان اومید
- ز سر برون نرود هر گزم هوای شما
هنوز برنکنم دل ز خاک پای شما
بود مرا دل سرگشته در قفای شما
که جان ببازم و حاصل کنم رضای شما

قلمرو فکری (قربت معنایی)

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۳۷ در کدام بیت جهش ضمیر دیده می شود؟

- ۱ در آرزوی رویش چندین عجب نباشد
  - ۲ گر بر زمین بیفتد آب دهان یارم
  - ۳ گفتم که آب چشمم بر روی خشک گردد
  - ۴ من آن گمان نبردم کز خط دود رنگش
- گر آفتاب از این پس پیش از سحر بر آید
از بیخ هر نباتی شاخ شکر بر آید
چون بر گل عذارش ریحان تر بر آید
چون شمع هر زمانم آتش به سر بر آید

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۳۸ «وجود حوادث خارق العاده» از ویژگی های آثار حماسی است که در بیت گزینه ..... به چشم می آید.

- ۱ جهان ای شگفتی به مردم نکوست
  - ۲ یکی باغ دیدند خوش چون بهشت
  - ۳ همی تاخت گرشاسب بر زنده پیل
  - ۴ پذیره مشو مرگ را زینهار
- چو بینی همه درد مردم از اوست
پر از تازه گل های اردیبهشت
همی دوخت دلها به تیر از دو میل
مده خیره جان را به غم زینهار

قلمرو زبانی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۹ معنی واژه های «عشرت، شبرو، حقه، حنک» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ شادی، دزد، صندوقچه، خوشا
- ۲ خوش گذرانی، بی خواب، صندوقچه، خوشا
- ۳ ثروت، راهزن، جعبه، شاد و سرخوش
- ۴ شادی، شب بیدار، جعبه، سرد

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۰ معنای واژه «مهر» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱ گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز   گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید
- ۲ هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید   در رهگذار باد نگهبان لاله بود
- ۳ خداوند کیهان و گردان سپهر   فروزنده ماه و ناهید و مهر
- ۴ ای مهر تو در دلها وی مهر تو بر لبها   وی شور تو در سرها وی سر تو در جانها

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۱ در کدام گزینه واژه «لعل» در معنای «سنگ قیمتی» آمده است؟

- ۱ گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت   گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید
- ۲ ای رُخت چون خلد و لعلت سلسبیل   سلسبیلت کرده جان و دل سیل
- ۳ حالی آن لعل آبدار گشاد   پیش آن ریگ آب دار نهاد
- ۴ ز چشم لعل رمانی چو می خندند می بارند   ز رویم راز پنهانی چو می بینند می خوانند

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۲ در بیت زیر معنای واژه‌های مشخص شده به ترتیب چیست؟

«ای رُخت چون خُلد و لعلت سلسبیل   سلسبیلت کرده جان و دل سیل»

- ۱ بهشت - لب تو
- ۲ باغ خرّم - سنگت
- ۳ بوستان خوش - جواهرت
- ۴ گلستان - لب

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۳ کدامیک از ابیات گزینه‌های زیر که همگی از غزل «مهر و وفا» حافظ هستند، با بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟

«غم و شادی جهان را نبود هیچ ثابت   هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد شد»

- ۱ گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد   گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
- ۲ گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کُشت   گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید
- ۳ گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد   گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید
- ۴ گفتم زمان عشرت دیدی که چون سر آمد   گفتا خموش حافظ کاین غصّه هم سر آید

قلمرو زبانی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۴ در کدامیک از ابیات زیر جناس تام مشاهده نمی‌شود؟

- ۱ ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم   پیغام دوستان برسانی بدان پری
- ۲ عجب نیست از خاک اگر گل شکفت   که چندین گل اندام در خاک خفت
- ۳ گر چین سر زلف تو مشاطه (آرایشگر) گشاید   عطار به یک جو نخرد نافه چین را
- ۴ گفتی هوای باغ در ایام گل خوش است   ما را به در نمی‌رود از سر هوای یار

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۴۵) تمامی ابیات زیر در حوزه ادبیات غنایی هستند. مشخص کنید کدام گزینه مفهومی متفاوت دارد؟ سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) از شبنم عشق خاک آدم گل شد	۲) در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد
۳) طفیل هستی عشقند آدمی و پری	۴) هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق
۱) صد فتنه و شور در جهان حاصل شد	۲) عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد
۳) ارادتی بنما تا سعادت ببری	۴) ثبت است بر جریده عالم دوام ما

۴۶) مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟ سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) عشق می‌ورزم و امید که این فن شریف	۲) هر آن کسی که در این حلقه نیست زنده به عشق
۳) هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق	۴) مرگ آشامان ز عشقش زنده‌اند
۱) عشق می‌ورزم و امید که این فن شریف	۲) چون هنرهای دگر موجب حرمان نشود (حرمان = محرومیت)
۳) ثبت است بر جریده عالم دوام ما	۴) دل ز جان و جان ز تن برکنده شد

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۴۷) آرایه های ادبی «حس آمیزی - ایهام - مجاز - کنایه» به ترتیب در کدام گزینه بارزتر آمده است؟ سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

الف) چشم چپ خویشتن بر آرم	ب) آفرین جان آفرین پاک را	ج) بوی دهن تو از چمن می شنوم	د) از مکافات عمل غافل مشو
۱) ج - الف - ب - د	۲) د - الف - ب - ج	۳) ج - الف - د - ب	۴) ب - ج - الف - د
الف) چشم چپ خویشتن بر آرم	ب) آن که جان بخشید و ایمان خاک را	ج) رنگ تو ز لاله و چمن می شنوم	د) گندم از گندم بروید جو ز جو

۴۸) آرایه بارز بیت زیر چیست؟

«شعر سپید من رو سیاه ماند / که در فضای تو، به بی وزنی افتاد / هر چند کلام از تو وزن می گیرد» متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) ایهام	۲) پارادوکس	۳) تشبیه	۴) اغراق

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۴۹) مفهوم کدام بیت با بقیه ابیات فرق دارد؟ متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) تو را صبا و مرا آب دید شد غمّاز	۲) از تپیدن های قلب و از پریدن های رنگ
۳) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را	۴) اشک حافظ خرد و صبر به دریا انداخت
۱) وگرنه عاشق و معشوق رازدارند	۲) عاشق بیچاره هر جا هست رسوا می شود
۳) که سر به کوه و بیابان تو داده ای ما را	۴) چه کند؟ سوز غم عشق نیارست نهفت

۵۰ در کدام گزینه جهش ضمیر وجود ندارد؟

متوسط - تالیفی منتهای - ۱۳۹۶

۱	که گفتت برو دست رستم ببند	نبندد مرا دست چرخ بلند
۲	ای بی نشان محض، نشان از که جویمت	گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت
۳	امشب ز غمت میان خون خواهم خفت	وز بستر عافیت برون خواهم خفت
۴	چون باده ز غم چه بایدت جوشیدن	بالشگر غم چه بایدت کوشیدن

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۵۱ بیت «گفتم ز مهرورزان، رسم وفا بیاموز / گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید» با کدام گزینه مفهومی متضادی دارد؟

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۶

۱	سایه‌ی معشوق اگر افتاد بر عاشق چه شد	ما به او محتاج بودیم او به ما مشتاق بود
۲	یاد باد آن صحبت شب‌ها که با نوشین لبان	بحث سرّ عشق ذکر حلقه‌ی عشاق بود
۳	برون شو ای غم از سینه که لطف یار می آید	تو هم ای دل ز من گم شو که آن دلدار می آید
۴	رشته‌ی تسبیح اگر بگسست معذورم بدار	دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود

۵۲ مفهوم «غم» در بیت «گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید» با کدام گزینه یکسان است؟

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۶

۱	دلی دارم گرفتار غم تو	ندارد جز غم تو غمگساری
۲	غمم این است که چون ماه نو انگشت‌نمایی	ورنه غم نیست که در عشق تو رسوای جهانم
۳	دیدم که مرا هیچ کسی یاد نکرد	جز غم، که هزار آفرین بر غم باد
۴	بگذاشتی ام غم تو نگذاشت مرا	حقاً که غمت هست وفادارترم

۵۳ بیت «گفتم ز مهرورزان، رسم وفا بیاموز / گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید» از کدام گزینه دورتر است؟

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۶

۱	چه حاصل از وفاداری من کان بی وفا دارد	وفا با بی وفایان، بی وفایی با وفاداران
۲	بی وفا میخواندم آن بی وفا، پیداست، کیست	من به مهرش می‌دهم جان، بی وفا پیداست، کیست
۳	جز این قدر نتوان گفت در جمال تو عیب	که وضع مهر و وفا نیست روی زیبا را
۴	وفا کنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم	که در طریقت ما کافر نیست رنجیدن

۵۴ کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۶

۱	صلح و جنگ اوست مطلوب دلم	قهر و لطفش هست محبوب دلم
۲	ای جفای تو ز دولی خوب تر	وانتقام تو ز جان مطلوب تر
۳	آن بدی که تو کنی در خشم و جنگ	با طرب تر از سماع و بانگ چنگ
۴	ماجرای کم کن و باز آ که مرا مردم چشم	خرقه از سر به در آورد و به شکرانه بسوخت

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

۵۵) تمامی بیت‌ها به جز بیت ..... با هم قرابت معنایی دارند.

- ۱) در نیابد حال پخته هیچ خام
  - ۲) راز نهران دار و خمش ور خمشی تلخ بود
  - ۳) ای که میان جان من تلقین شعرم می‌کنی
  - ۴) وان گاه گوش خود را بگشای و باش خاموش
- پس سخن کوتاه باید والسلام
آنچه جگر سوزه بود، باز جگر سازه شود
گر تن زخم خامش کنم ترسم که فرمان بشکنم
تا عرضه دارم از دوست در حضرتت پیامی

۵۶) کدام گزینه مفهوم نهایی سخن شیخ به «زاهد» در عبارت زیر است؟

«شیخ گفت: ای زاهد، ما موشی در جعبه به تو دادیم و تو نتوانستی آن را پنهان نگهداری؛ اگر راز خدا را به تو بگویم چگونه می‌توانی نگهداری؟»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

- ۱) ترسم که اشک در غم ما پرده در شود
  - ۲) ز چشمم لعل رمانی چو می‌خندند می‌بارند
  - ۳) درون دلت شهر بند (زندانی) است راز
  - ۴) صوفی از پرتو می‌راز نهانی دانست
- وین راز سربه مهر به عالم سمر شود
ز رویم راز پنهانی چو می‌بینند می‌خوانند
نگر تا نبیند در شهر باز
گوهر هر کس از این لعل توانی دانست

قلمرو زبانی

۵۷) در کدام بیت تعداد واژه‌های مرکب بیشتر است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- ۱) گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم
  - ۲) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد
  - ۳) گفتم خوشا هوایی کز باد خلد خیزد
  - ۴) گفتم زمان عشرت دیدی که چون سر آمد
- گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید
گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
گفتا خُنگ نسیمی کز کوی دلبر آید
گفتا خموش حافظ کاین غصّه هم سر آید

۵۸) نمودار کدام گروه اسمی با گروه‌های دیگر متفاوت است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- ۱) کتاب بزرگ تاریخ
- ۲) خون مقدس شهید
- ۳) هوای آلوده تهران
- ۴) دیوان شاعر جوان

۵۹) در کدام گزینه هر دو نوع جمع «مکسر و همراه با نشانه‌های جمع» وجود دارد؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- ۱) ای چشم عقل خیره در اوصاف روی تو
  - ۲) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد
  - ۳) جن و ملک بر آدمیان نوحه می‌کنند
  - ۴) آن را که چنین دردی، از پای دراندازد
- چون مرغ شب که هیچ نبیند به روشنی
بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
گویا عزای اشرف اولاد آدم است
باید که فرو شوید، دست از همه درمان‌ها

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۶۰ کدام گزینه نادرست معنی شده است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- ۱ همه کس را به سزا حق شناس باش، خاصه قرابت خویش را: نسبت به همه به خصوص خویشاوندان قدرشناس باش.
- ۲ این را من از روی طبیعت کشیدم: من این را با استعداد ذاتی خود کشیدم.
- ۳ قیاس کند که مرا اهلیت چیست: میزان شایستگی مرا می فهمد.
- ۴ زینهار، تا سر این حقه باز نکنی: مراقب باش تا حيله ای در کار نباشد.

قلمرو زبانی

۶۱ در کدام گزینه غلط املایی دیده می شود؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

- ۱ گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد
- ۲ گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد
- ۳ گفتم خوشا هوایی کز باد خلد خیزد
- ۴ گفتم دل رحیمت، کی عزم صلح دارد

- ۱ گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید
- ۲ گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
- ۳ گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید
- ۴ گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید

۶۲ چند واژه داخل کمانک نادرست معنی شده است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

سودا (عشق) - رسم (روش) - نظر (چشم) - حُنْک (سرد) - نوش (خوش گوار) - لعل (لب) - شبرو (نابینا)

- ۱ ۳   ۲ ۴   ۳ ۱   ۴ ۲   ۱ ۳   ۲ ۴

۶۳ در کدام گزینه معنی تمام واژه ها به ترتیب درست نیست؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

- ۱ حقه، هوس (فریب - سودا)
- ۲ زلف، غصه (گیسو - اندوه)
- ۳ خیال، عشرت (فکر - خوش گذرانی)
- ۴ باز آمد، خو برو (برگشت - زیبا رو)

۶۴ واژه ی بو در کدام معنی به کار نرفته است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

- ۱ نسیم   ۲ رایحه   ۳ عطر   ۴ امید

۶۵ در کدام گزینه واژه ی مرکب نمی یابید؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

- ۱ گفتم دل رحیمت، کی عزم صلح دارد
- ۲ دل گمراه را رهی بنمای
- ۳ گفتم خوشا هوایی کز باد صبح خیزد
- ۴ گفتم که بر خیالت راه نظر بیندم

- ۱ گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید
- ۲ مردم دیده را دری بگشای
- ۳ گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید
- ۴ گفتا که شب رو است او از راه دیگر آید

۶۶ در کدام گزینه جهش ضمیر وجود دارد؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۶

- ۱ که گفتت برو دست رستم ببند
- ۲ گفتم که بر خیالت راه نظر بیندم
- ۳ امشب ز غمت میان خون خواهم خفت
- ۴ گفتم زمان عشرت، دیدی که چون سر آمد

- ۱ نبندد مرا دست چرخ بلند
- ۲ گفتا که شب رو است او از راه دیگر آید
- ۳ وز بستر عافیت برون خواهم خفت
- ۴ گفتا خموش حافظ، کاین غصه هم سر آید

متوسط - تالیفی منّا - ۱۳۹۶

۲ در صراط مستقیم ای دل کسی گمراه نیست

۴ گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۶

۶۷ در کدام گزینه مفعول وجود دارد؟

۱ در طریقت هر چه پیش سالک آید خیر اوست

۳ غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات

۶۸ در کدام گزینه جمله‌ی چهار جزیی نمی‌یابید؟

۱ ای زاهد، ما موشی در جعبه به تو دادیم

۲ در جهان گر خوشی کم است مرا / خوش از آنم که ناخوشی هم نیست

۳ اگر راز خدا را به تو بگویم.

۴ من به مهرش می‌دهم جان، بی‌وفا پیداست، کیست

تحلیل و تاریخ ادبیات

آسان - تالیفی منّا - ۱۳۹۶

۶۹ کدام گزینه درباره‌ی «اسرارالتوحید» درست است؟

۱ اثری از ابوسعید ابی‌الخیر است.

۲ نثر مصنوع و متکلف دارد.

۳ نوشته‌ی محمدبن منور است.

۴ نثر مسجع دارد.

قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی)

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۶

۷۰ کدام آرایه در بیت «گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید» بکار رفته است؟

۱ تشبیه

۲ ایهام

۳ تلمیح

۴ جناس

۷۱ آرایه‌های به کار رفته در بیت «گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم / گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید» در کدام گزینه

به درستی به کار رفته است؟

۱ تشخیص - استعاره - جناس

۲ ایهام - تشخیص - تشبیه

۳ استعاره - کنایه - تشخیص

۴ تشبیه - کنایه - تشخیص

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۶

قلمرو زبانی

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۷۲ معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟

رعیت (عامه‌ی مردم) - تنگدست (حسود) - خیل (گروه) - بُر خوردن (فریب خوردن) - خُلد (خراش) - نوش (عسل) - لعل

(سنگ سبزرنگ قیمتی) - معرفت (شناخت)

۱ یک

۲ دو

۳ سه

۴ چهار

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۷۳ در کدام عبارت غلط املائی وجود دارد؟

۱ چون از در رفتیم، گرمابه بان و هر که آنجا بودند، همه بر پای خواستند و بایستادند.

۲ رقعہ ای نوشتم و عذری خواستم و گفتم که بعد از این به خدمت رسم.

۳ معلم، گوزن را رعنا رقم می‌زد؛ سگ را روان گرته می‌ریخت.

۴ زندگی مرفهی نداشتند، پیرمرد شندرغازی از وزارت فرهنگ می‌گرفت.

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۷۴) در میان گروه کلمات زیر، املاي چند واژه نادرست است؟

«خلف صدق - مخمسه ی و بدبختی - مجسمه فراغنه - عزم صلح - اهل و عیال - گل و خوار - برهنگی و عاجزی - خدای عذ و جل»

- ۱) یک   ۲) دو   ۳) سه   ۴) چهار

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۷۵) در همه ی مصراع ها به استثنای مصراع ..... آرایه ی ایهام وجود دارد.

- ۱) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد   ۲) گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید
۳) گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید   ۴) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است

تحلیل و تاریخ ادبیات

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۷۶) نویسنده ی کدام اثر نادرست معرفی شده است؟

- ۱) سیاست نامه: ناصر خسرو   ۲) اتاق آبی: سهراب سپهری
۳) اسرارالتوحید: محمدبن منور   ۴) ارزیابی شتاب زده: جلال آل احمد

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۷۷) «لعل» در کدام بیت، در معنایی غیر از معنای اصلی خود به کار رفته است؟

- ۱) طالب لعل و گهر نیست و گرنه خورشید   همچنان در عمل معدن و کان است که بود
۲) میان انجمن از لعل او چو آرم یاد   مرا سرشک چو یاقوت در کنار آید
۳) گویند سنگ، لعل شود در مقام صبر   آری شود ولیک به خون جگر شود
۴) چنین پرسید سنگ از لعل رخشان   که از تاب که شد چهره فروزان

قلمرو فکری (قربت معنایی)

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۷۸) کدام یک از گزینه های زیر بر مفهوم «اطاعت و فرمان پذیری» تأکید دارد؟

- ۱) گفتم زمان عشرت دیدی که چون سر آمد   گفتا خموش حافظ، کاین غصه هم سر آید
۲) گفتم دل رحیمت کسی عزم صلح دارد؟   گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید
۳) گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم   گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید
۴) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت   گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

۷۹ کدام گزینه با بیت زیر از جهت مفهوم نزدیک تر است؟

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز   گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید

- ۱ به خُلق و لطف توان کرد صید اهل نظر   به بند و دام نگیرند مرغ دانا را
- ۲ جز این قدر نتوان گفت در جمال تو عیب   که وضع مهر و وفا نیست روی زیبا را
- ۳ به حسن و خُلق و وفا کس به یار ما نرسد   تو را در این سخن انکار کار ما نرسد
- ۴ چو با حبیب نشینی و باده پیمایی   به یاد دار محبان باد پیما را

۸۰ کدام گزینه به عبارت زیر نزدیک تر است؟

«ای درویش، ما موشی در حقه به تو دادیم، تو پنهان نتوانستی داشت؛ سرّ خدای را با تو بگوئیم؛ چگونه نگاه خواهی داشت؟!»

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- ۱ پیش دیوار آنچه گویی هوش دار   تا نباشد در پس دیوار گوش
- ۲ هر که را اسرار حق آموختند   مهر کردند و دهانش دوختند
- ۳ مگو آن سخن کاندرا آن سود نیست   کز آن آتشت بهره جز دود نیست
- ۴ خامشی به که ضمیر دل خویش   با کسی گفتن و گفتن که مگوی

تحلیل و تاریخ ادبیات

۸۱ در کدام گزینه اثری به اشتباه به نویسنده‌ای نسبت داده شده است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۶

- ۱ سیاست‌نامه، خواجه نظام‌الملک توسی / تفسیر سوره‌ی یوسف: احمد بن محمد بن زید طوسی
- ۲ اناق آبی: سهراب سپهری / الهی‌نامه: سعدالدین وراوینی
- ۳ اسرارالتوحید: محمد بن منور / ارزیابی شتاب‌زده: جلال آل احمد
- ۴ سفرنامه: ناصر خسرو / قابوس‌نامه: عنصرالمعالی

قلمرو زبانی

۸۲ کدام بیت «جهش ضمیر» دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۶

- ۱ دانی که در دل تو کی آید جمال یار؟
  - ۲ از کوی دوست باز نیچم عنان اگر
  - ۳ گر نی‌کمند زلف درازت شود سبب
  - ۴ بنشست در درونم و غیر از خیال یار
- وقتی که هر دو عالمت از دل برون رود
بینم به چشم خویش که سیلاب خون رود
چون آه من بدین فلک نیلگون رود؟
رخصت نمی‌دهد که کسی در درون رود

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

۸۳ کدام بیت «ایهام» دارد؟

- ۱ زلف هندو صفت لیلی و عظم مجنون لب جان بخش تو شیرین و دلم فرهادست
- ۲ غم مخور سلمان به غم خوردن که چرخ از خون خویش هر همایی را که بینی استخوانی می دهد
- ۳ اسرار عشقت از در گفت و شنید نیست سری است بوالعجب که نه کس گفت و نه شنید
- ۴ در گذشت از سر من آب ولی گر دهم آشنایی مددی دستی و پای بزنم

تحلیل و تاریخ ادبیات

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۶

۸۴ خالق کدام کتاب، هیچ یک از اشخاص زیر نیست؟

«عطار نیشابوری / عنصرالمعالی / محمد بن منور / احمد بن محمد بن زید طوسی»

- ۱ الهی نامه
- ۲ سیاست نامه
- ۳ اسرار التوحید
- ۴ تفسیر سوره یوسف

قلمرو زبانی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

۸۵ در کدام گزینه جهش ضمیر دیده می شود؟

- ۱ تن مرا ز بلا آتشی بر افزودند / دلم بر آرند از بر، بر او کباب کنند
- ۲ رخم ز چشمم هم چهره ی تذرو شود / چو تیره شب را هم گونه ی غراب کنند
- ۳ تنم به تیغ قضا طعمه ی هژبر نهند / دلم به تیر عنا مسته ی عقاب کنند
- ۴ بر این حصار ز دیوانگی چنان شده ام / که اختران همه دیوم همی خطاب کنند

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

۸۶ کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من / هیچ کس می نپسندم که به جای تو بود»

- ۱ شاه نشین چشم من تکیه گه خیال توست / جای دعاست شاه من بی تو مباد جای تو
- ۲ از در درآمدی و من از خود به در شدم / گویی کزین جهان به جهان دگر شدم
- ۳ کار من این است که کاریم نیست / عاشقم از عشق تو عاریم نیست
- ۴ صنما سپاه عشقت به حصار دل درآمد / بگذر بدین حوالی که جهان به هم برآمد

سخت - قلم چی - ۱۳۹۶

۸۷ کدام بیت قرابت معنایی کمتری با ابیات دیگر دارد؟

- ۱ کسان بر خورند از جوانی و بخت / که با زیردستان نگیرند سخت
- ۲ غم زیردستان بخور زینهار / بترس از زبردستی روزگار
- ۳ حاکمی بر زیردستان هر چه فرمایی رواست / پنجه زور آزما با ناتوان افکنده ای
- ۴ به داد و دهش گیتی آباد دار / دل زیردستان خود شاد دار

۸۸ بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

«تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من هیچکس می‌نپسندم که به جای تو بود»

- ۱ دلم ببرد و به جهان زینهار می‌دهد / کسی به شهر شما این کند به جای کسی؟
- ۲ هر گلی کز نوبهار کام دل آید به عرض / باغبانش خرمن آراید به دوران شما
- ۳ اگر غیری نظربازی کند با صورت دیگر / مرا منظور در آفاق، باری، نیست غیر از تو
- ۴ من اگر باده خورم و نه چه کارم با کس / حافظ راز خود و عارف وقت خویشم

قلمرو زبانی

۸۹ در همهٔ ابیات جهش ضمیر وجود دارد، به جز:

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱ گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده‌پرور آید
- ۲ تنم گر بسوزی، به تیرم بدوزی / جدا سازی ای خصم، سر از تن من
- ۳ هزار کوه گرت سدّ ره شوند، برو / هزار ره گرت از پا درافکنند، بایست
- ۴ کیست آن کِش سر پیوند تو در خاطر نیست / یا نظر با تو ندارد مگرش ناظر نیست

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۹۰ در کدام بیت، قافیه و ردیف وجود دارد؟

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱ اگر بد کنی چشم نیکی مدار / که هرگز نیارد گز انگور بار
- ۲ به نام خدایی که جان آفرید / سخن گفتن اندر زبان آفرید
- ۳ سر پادشاهان گردن‌فراز / به درگاه او بر زمین نیاز
- ۴ غم خویش در زندگی خور که خویش / به مرده نپردازد از حرص خویش

۹۱ آرایهٔ روبه‌روی کدام بیت نادرست است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱ کوه کن تا به دل اندیشهٔ شیرین دارد / گر به مژگان بکند کوه گران این همه نیست (ایهام)
- ۲ نسازی گر دهانی را چو نخل بارور شیرین / خنک از سایه، دل‌ها را چو بید سایه‌گستر کن (تضاد)
- ۳ مرا گر تهی بود از آن قند دست / سخن‌های شیرین‌تر از قند هست (حس آمیزی)
- ۴ بشو از عیش شیرین دست، تا گردد دلت روشن / که موم از شهد چون شد دور، بزم‌افروز می‌گردد (کنایه)

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۹۲ مفاهیم «طلب عنایت و انتظار» و «اطاعت و فرمان‌پذیری» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- الف) گفتم دل رحیمت، کی عزم صلح دارد؟ / گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید
- ب) گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم / گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید
- ج) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
- د) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده‌پرور آید

۴ ج - د

۳ الف - د

۲ ج - ب

۱ الف - ب

۹۳) کدام بیت به عبارت زیر نزدیک تر است؟

«ای درویش، ما موشی در حقه به تو دادیم، تو پنهان نتوانی داشت؛ سرّ خدای را با تو بگوئیم، چگونه نگاه خواهی داشت؟!»

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱) به حق صحبت دیرین که هیچ محرم راز   به یار یک جهت حق گزار ما نرسد
 ۲) نه یک محرم که راز دل توان گفت   فراوان راز دارم با که گویم؟
 ۳) سرّ حق بر مرد حق پوشیده نیست   روح مؤمن هیچ می دانی که چیست؟
 ۴) راز حق را بیوش از همه خلق   این نصیحت قبول کن از ما

قلمرو زبانی

۹۴) چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

«سودا: هوس / حقه: صندوق / وقب: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم / گرده: بالای کمر / مخمصه: بدبختی / خیل: گروه / عیال: زن و فرزندان / بیغوله: مردم نادان / مرمت: اصلاح و رسیدگی / رمه: گله‌دار / فرج: گشایش / پلاس: نوعی گلیم کم‌بها / حُجب: باحیا / منگر: ناپسند / ادبار: خوشبختی»

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱) یک   ۲) دو   ۳) سه   ۴) چهار

۹۵) در کدام بیت «جهش ضمیر» دیده می‌شود؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱) آب چشمم راز دل، یک یک، به مردم، باز گفت   عاشقی و مستی و دیوانگی، نتوان نهفت
 ۲) سلمان ز شوق او اگر ت جان بشد چه شد   سودای او نرفت ز جان و ز تن برفت
 ۳) بر دل من تا خیال آن پری پیکر، گذشت   کافرم گر در خیالم، صورتی دیگر گذشت
 ۴) جانم آمد، بر لب و کشتیش بر خشک افتاد   آه من تا بحر نیلی رفت و زان برتر گذشت

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۹۶) کدام آرایه در بیت زیر نیست؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

«من به تو ای زود سیر تشنه دیرینهام   دشنه مکش هم‌چو صبح تشنه مکش چون سراب»

- ۱) مجاز   ۲) شخصیت‌بخشی   ۳) حس آمیزی   ۴) جناس

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۹۷) کدام بیت با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- «یک جو وفا ندیدم از روی خوب هر گز   دیدم تمام هر کس این دارد آن ندارد»
 ۱) منال ای بلبل از بدعهدی گل   که تا بوده‌است خوبی بی‌وفا بود
 ۲) خوشم کز وفا بر در خوب‌رویان   به غیر از گدایی شعاری ندارم
 ۳) خوب‌رویان جفاییشه وفا نیز کنند   به کسان درد فرستند و دوا نیز کنند
 ۴) مخوان خوب را بی‌وفا کان خطاست   که خود پیش من حسن، حسن وفاست

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۹۸) آرایهٔ روبه‌روی کدام بیت نادرست است؟

- ۱) فسانه گرچه باشد نغز و شیرین / به وزن و قافیه گردد نو آیین (ایهام)
- ۲) به فلک می‌رسد از روی چو خورشید تو نور / قل هو الله احد چشم بد از روی تو دور (تضمین)
- ۳) گدا را چو حاصل شود نان شام / چنان خوش بخشید که سلطان شام (جناس همسان)
- ۴) مست می عشق را نماز مفرمای / کانکه نمیرد بر او نماز نباشد (تشبیه)

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۹۹) در بیت «دلم که چون سر زلف تو می‌رود بر باد به دام عشق درافتاد و هر چه بادا باد» کدام آرایه دیده نمی‌شود؟

- ۱) تشبیه
- ۲) مجاز
- ۳) جناس ناقص
- ۴) جناس تام

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱۰۰) در کدام گزینه «ایهام» وجود دارد؟

- ۱) که آسان کند باده دشوارها
- ۲) پیاپی بکش جام و سرگرم باش
- ۳) گره را ز راز جهان باز کن
- ۴) دل من هست از این بازار بیزار

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰۱) کدام بیت با بیت «دل شوریدگان بی آرام / در سر زلف آرمیدهٔ توست» ارتباط تصویری بیشتری دارد؟

- ۱) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست که آشنا سخن آشنا ننگه دارد
- ۲) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا ننگه دارد
- ۳) صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی ز روی لطف بگوش که جا ننگه دارد
- ۴) چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت؟ ز دست بنده چه خیزد خدا ننگه دارد

قلمرو زبانی

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰۲) کدام بیت نادرستی املائی دارد؟

- ۱) که بر نکرده سر از خاک، در بسیط زمین شدم نشانه بلاهای آسمانی را
- ۲) طیب باد سبا را بگوی از ره مهر که تا دوا کند این درد ناگهانی را
- ۳) شکستم و نشد آگاه باغبان قضا نخوانده بود مگر درس باغبانی را
- ۴) هنوز تازه رسیدی و اوستاد فلک نگفته بهر تو اسرار باستانی را

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰۳ در دو بیت زیر به ترتیب چند ضمیر پیوسته به فعل چسبیده است؟
الف) شها ز گردش دوران شکایتی است مرا که گر ز جا بردم اشک جای آن دارد
ب) رم دادن صید خود از آغاز غلط بود حالا که رماندی و رمیدیم، رمیدیم

- ۱) یک - صفر   ۲) صفر - یک   ۳) یک - دو   ۴) یک - سه

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰۴ یکی از نقش های ضمایر مشخص شده در کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) یکم روز بر بندهای دل بسوخت
۲) یکی پاسخش داد شیرین و خوش
۳) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد
۴) به عقلش نباید نخست آزمود
- که می گفت و فرماندهش می فروخت (مضاف الیه، مفعول)
که گر خوب روی است بارش بکش (مضاف الیه، مضاف الیه)
گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید (مفعول، مضاف الیه)
به قدر هنر پایگاهش فزود (مفعول، مضاف الیه)

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰۵ در همه ابیات به استثنای بیت ..... «ایهام تناسب» وجود دارد.

- ۱) طایر دولت اگر باز گذاری بکند یار باز آید و با وصل قرار ی بکند
۲) آن چه سعی است من اندر طلبت بنمایم این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد
۳) روزی نگر طوطی جانم سوی لب ت بر بوی پسته آمد و بر شگر اوفتاد
۴) دل چه خورده است عجب دوش که من مخمورم یا نمکدان که دیده است که من در شورم

قلمرو زبانی

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰۶ در کدام گزینه هم «جهش ضمیر متصل» و هم نقش دستوری «صفت» دیده می شود؟ (با تغییر)

- ۱) شرط وفاست آنکه چو شمشیر بر کشد یار عزیز جان عزیزش سپر بود
۲) همدمی نیست که گوید سخنی پیش منت محرمی نیست که آرد خبری سوی توام
۳) چه روزها به شب آورد جان منتظمم به بوی آن که شبی با تو روز گرداند
۴) در آن چمن که بتان دست عاشقان گیرند گرت ز دست بر آید نگار من باشی

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰۷ در همه ابیات به استثنای بیت ..... «ایهام تناسب» وجود دارد.

- ۱) طایر دولت اگر باز گذاری بکند یار باز آید و با وصل قرار ی بکند
۲) آن چه سعی است من اندر طلبت بنمایم این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد
۳) شب یلداست هر تازی ز مویت، وین عجب کاری که من روزی نمی بینم، خود این شب های یلدا را
۴) دل چه خورده است عجب دوش که من مخمورم یا نمکدان که دیده است که من در شورم

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۱۰۸ کدام بیت با بیت زیر تناسب مفهومی دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

«گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز / گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید»

- ۱ محروم اگر شدم ز سر کوی او چه شد؟ / از گلشن زمانه که بوی وفا شنید؟
- ۲ دل خویش را بگفتم چو تو دوست می گرفتم / نه عجب که خوبرویان بکنند بی وفایی
- ۳ خوش است از خوبرویان که جفا گاهی وفا لیکن / ز من مهر و وفا از تو همه جور و الم باشد
- ۴ خوبرویان جفاپیشه وفا نیز کنند / به کسان درد فرستند و دوا نیز کنند

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۱۰۹ در کدام دو بیت هر دو آرایه «استعاره» و «حسن تعلیل» دیده می شود؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- الف) دل در قفس سینه تن مرغ اسیری است / کز بند غمت خاطر آزاد ندارد
- ب) گر بگویم که مرا با تو سر و کاری نیست / در و دیوار گواهی بدهد کاری هست
- ج) ز وصف گوهر لعل تو در حریم چمن / دهان غنچه سیراب پر در عدن است
- د) دهان کان زراندود باز مانده چرا؟ / اگر نه حیرت از آن دست زرفشان دارد

- ۱ الف، ب   ۲ ب، ج   ۳ ج، د   ۴ ب، د

۱۱۰ کدام آرایه ها همگی در بیت زیر دیده می شود؟

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

«هر که مجنون نشد در این صحرا / ای عراقی بگو که عاقل نیست»

- ۱ تضاد - تلمیح - تشبیه - ایهام
- ۲ تشبیه - استعاره - مجاز - حس آمیزی
- ۳ ایهام - تلمیح - شخصیت بخشی - کنایه
- ۴ حس آمیزی - کنایه - مراعات النظیر - تضاد

۱۱۱ قافیه و ردیف را در بیت آغازین و پایانی شعر حافظ مشخص کنید.

متوسط - تمرین های کتاب - ۵۱

قلمرو زبانی

۱۱۲ تفاوت معنایی فعل های مشخص شده را توضیح دهید.

گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید
بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد.

متوسط - تمرین های کتاب - ۷۰

۱۱۳ هر واژه را با توجه به ساختمان آن در جایگاه مناسب خود قرار دهید.

«خوبرویان - خیال - بنده پرور - عشرت - مهرورزان - بندگی - گمراه - بخشش - دلبر - اسرار - نگاه داری - بی نشان»

ساده	
وندی	
مرکب	
وندی مرکب	

سخت - تالیفی منتهی - ۱۳۹۷

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

۱۱۴ آرایه ادبی «ایهام» را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) گفتم غم تو دارم، گفتا غمت سر آید
گفتم که ماه من شو، گفتا اگر بر آید
ب) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد
گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۵ آرایه ادبی «ایهام» را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) رحمت نکند بر دل بیچاره فرهاد
آن کس که سخن گفتن شیرین نشنیده است
ب) خانه زندان است و تنهایی ضلال
هر که چون سعدی، گلستانیش نیست
پ) نقدی که ز بازار تو بردیم، تلف گشت
سودی که ز سودای تو کردیم، زیان شد
ت) گفتم: آتش در زخم آفاق را
گفت: سعدی، در نگیرد با منت

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۶ آرایه ادبی «ایهام» را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) در عهد تو هرچه من وفا کردم
پاداش وفای من، جفا کردی
ب) اگر دو چشم تو مست مدام خواهد شد
خروش و مستی ما بر دوام خواهد شد
پ) دل من تاب سر زلف تو دارد، آری
کس به جز گوی، تحمل نکند چوگان را
ت) زان شراب ناب بی غش ده که اندر صومعه
صوفی صافی به بوی جرعه‌ای غش می‌کند

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۷ واژه «ایهام‌دار» را در بیت‌های زیر مشخص کنید و هر دو معنی آن را بنویسید.

الف) به کام تا نرساند مرا لبش چون نای
نصیحت همه عالم به گوش من باد است
ب) جز قلب تیره هیچ نشد حاصل و هنوز
باطل در این خیال که اکسیر می‌کنند
پ) چو شیرینی از من بدر می‌رود
چو فرهادم آتش به سر می‌رود
ت) ارغوان، جام عقیقی به سمن خواهد داد
چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۱۸ از هر بیت آرایه‌های ادبی خواسته شده را بیاید.

الف) گفتم غم تو دارم، گفتا غمت سر آید
گفتم که ماه من شو، گفتا اگر بر آید

تشبیه: جناس:

ب) گفتم که بر خیالت، راه نظر ببندم
گفتا که شب‌رو است او، از راه دیگر آید

تشبیه: تشخیص:

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

۱۱۹ در هر بیت، آرایه ادبی مورد نظر را مشخص کنید.

الف) گفتم که نوش لعلت، ما را به آرزو کشت   گفتا تو بندگی کن، کاو بنده پرور آید

تشبیه:

ب) گفتم دل رحیمت، کی عزم صلح دارد   گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید

تشخیص:

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۰ در بیت زیر، واژه «لعل» مجاز از چیست؟

«گفتم که نوش لعلت، ما را به آرزو کشت   گفتا تو بندگی کن، کاو بنده پرور آید»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۱۲۱ ارتباط معنایی دو بیت زیر را با هم بررسی کنید.

گفتم زمان عشرت، دیدی که چون سر آمد   گفتا خموش حافظ، کاین قصه هم سر آید
غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات   هر زمان، حال وی از شکل دگر خواهد شد

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۲ ارتباط معنایی میان بیت‌های زیر را بررسی کنید.

گفتم ز مهرورزان، رسم وفا بیاموز   گفتا ز خوب رویان، این کار کم تر آید
بی وفا نگار من، می کند به کار من   خنده‌های زیر لب، عشوه‌های پنهانی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۱۲۳ جایگاه اصلی ضمیر را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد   گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
ب) منش پند نیکو بسی گفته‌ام   در لفظ و معنی بسی سفته‌ام
پ) بضاعت نیاوردم الا امید   خدایا ز عفوم مکن ناامید
ت) باغبانا، ز خزان بی خبرت می بینم   آه از آن روز که بادت گل رعنا ببرد

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۴ نقش دستوری «ضمیر متصل» را در هر بیت بنویسید.

الف) مخور طعمه جز خسروانی خورش   که جام یابدت زان خورش، پرورش
ب) چو بیند کسی ز هر در کام خلق   کی اش بگذرد آب نوشین به خلق
پ) کس از من سیه نامه تر دیده نیست   که هیچم فعال پسندیده نیست
ت) ای بی نشان محض، نشان از که جویمت   گم گشت در تو هر دو جهان از که جویمت؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۲۵ نقش ضمیرهای پیوسته را بنویسید.

«گر خوانمش قیامت دنیا بعید نیست این رستخیز عام که نامش محرم است»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

پاسخنامه تشریحی

۱) مفهومی که در بیت «مفهوم صورت سؤال به گرفتاری دل عاشق در زلف یار اشاره دارد. این مفهوم در مصراع دوم گزینه یک نیز وجود دارد. در زلف آشفته تو، دلی وجود دارد که از زلف تو آشفته تر است.

۲) مفهومی که در بیت «مفهوم گزینه‌های ۱ و ۳: تسلیم بودن در برابر معشوق را می‌رساند، اما گزینه ۲ می‌گوید اگر دیگران برای معشوقشان پول و طلا خرج می‌کنند من سرم را برایش خرج می‌کنم. (فنا بی چون و چرای عاشق در مقابل معشوق)

۳) معنا کردن کمک می‌کند که ضمایر به جای اصلی باز گردند تا نقش آن‌ها بهتر مشخص شود.

۱) سال‌ها مادر، من را به ناز پرورد، ولی از نهال نوبر ^{مصاف‌الیه} من بهره‌ای نبرد.

۲) از مردم زندگانی می‌گیری به ^{مصاف‌الیه} من سبب زندگی تو راز است.

۳) آن‌گونه گناهکار نیستم که ^{مفعول} من را به دشمن بسپاری. اگر قرار است ^{مفعول} من را عذاب کنی، خودت این کار را کن.

۴) تا در این مرحله پرخطر از دل پاک تو ^{مصاف‌الیه} گهر پاکی بیرون بیاید.

۴) مفهوم مشترک ابیات «آسان شدن سختی‌ها از عشق» است، ولی گزینه‌ی «۲» به «سختی راه عشق» اشاره دارد.

۵) تشریح گزینه‌ها: گزینه‌ی ۱ - رمه: گله / گزینه‌ی ۲ - زنگاری: سبزرنگ / گزینه‌ی ۴: لاجرم: ناچار

۶) در بیت صورت سؤال شاعر می‌گوید: وقتی به یاد تو افتادم همه چیز از یادم رفت. این مفهوم عیناً در این

گزینه دیده می‌شود، اما مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) یادش نمی‌کنم چون هرگز فراموشش نکرده‌ام.

۲) می‌توان با یاد دوستان خاطر را شاد کرد.

۴) کسی که هرگز تو را فراموش نمی‌کند، یاد کن.

۷) الف) به دامن نرسد چنگ قضا و قدرم: چنگ قضا و قدر به دامن من نرسد: ضمیر، مضاف‌الیه است.

ب) جان فدای باد: جان فدای تو باد: ضمیر، مضاف‌الیه است.

۸) ایهام: کام / دهان / آرزو

کنایه: دندان به دندان زدن ← حسرت کشیدن.

مراعات نظیر: کام و دندان / لعل و گهر

تشبیه: تشبیه به گوهر

۹) تصویر مشترک، موی یار است که دل‌ها بر او اسیر است. شهریار در گزینه پاسخی، موی یار را جایگاه دل می‌داند.

۱۰) به جز بیت پاسخ، همه ابیات به آفرینش انسان از خاک اشاره می‌کنند. بیت پاسخ چنین اشاره‌ای ندارد.

۱۱) نقش «ت» در راهگذارت، نقش مضاف‌الیه است. (راهگذار تو)

که در گزینه «۳» با توجه به جهش ضمیر که «ت» در «گرت» به پیمان می‌چسبد می‌شود پیمان تو و نقش مضاف‌الیه پیدا می‌کند. بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ش» در خداهش: مفعول ← او را

گزینه ۲: «ت» در فرشته: مفعول ← تو را

گزینه ۴: «ش» در بگوش: متمم ← به او بگو

۱۲) ۱ آهو ← ۱: حیوان - غزال ۲: عیب و اشکال

مردم ← ۱: خلائق ۲: مردمک چشم

۱۳) ۱ «برآید» ← ۱: طلوع کند. ۲: امکان داشته باشد.

۱۴) ۱ (توجه داشته باشید که این سؤالات مربوط به حفظ شعر نیست و با توجه به معنای بیت و معنای لغات گزینه

ها، باید پاسخ صحیح را انتخاب کنید.)

تمنا به معنای «طلب کردن و خواستن» با معنای بیت هم خوانی دارد.

۱۵) ۱ گزینه ی ۲: «قابوس نامه: عنصر المعالی / سیاست نامه: خواجه نظام الملک توسی / ارزیابی شتاب زده: جلال

آل احمد

۱۶) ۱ پاسخ: گزینه ی ۳: جهش ضمیر ندارد. چون در بازگردانی بیت جابه جا نمی شود.

جهش ضمیرها در سایر گزینه ها:

بیت گزینه ی ۱: «بس که مثل فرهاد آب دیدگان از سرم (من) گذشت... (مضاف الیه)

بیت گزینه ی ۲: «گفتم او را ببینم، مگر (م) درد اشتیاقم (من) ساکن شود... (مضاف الیه)

بیت گزینه ی ۴: «اگر در این جا نام من را دیدی، قلم را بر سرش (آن) زن (ش). (مضاف الیه)

۱۷) ۱ گزینه ی ۱: «دور از تو» با دو نوع خواندن دو معنا پیدا می کند: الف) در دوری من از تو ب) از تو دور باد

۱۸) ۱ پاسخ: گزینه ی ۱ «مفهوم مشترک «بی وفایی زیبارویان» است.

۱۹) ۱ گزینه ی ۳ «مفهوم بیت انتظار شاعر برای گرفتن صله و پاداشا است. مفهوم مشترک سایر ابیات «بی ثباتی

جهان» است.

در گزینه ۴ «هفت رونده» اشاره به آسمان و «چهار مخالف» هم عناصر اربعه هستند و منظور از این دو جهان هستی است.

۲۰) ۱ بیت گزینه ی ۱ «می گوید: «خداوند در مکان نمی گنجد.» بیت گزینه ی ۲ «با عبارت «پیداست که در میان

جانی، بلکه جان زنده به چیزی است که تو آنی.» قرابت معنایی دارد و بیت گزینه ی ۳ «نیز که از زبان خداوند است، با عبارت «نه کس

به تو ماند و نه به کسی مانی.» بیت گزینه ی ۴ «به این نکته اشاره می کند که خداوند فراتر از فهم انسانی است و بی خواست خود او

شناخته نمی شود.

۲۱) ۱ معنای درست واژگان: خُتک: نیکا و خوشا / شب رو: راهزن و شب بیدار / نوش: خوش گوار، شهد و عسل /

مشوش: آشفته و پریشان / خطابه: وعظ کردن و سخنرانی / عیال: زن یا فرزندان

۲۲) ۱ مفهوم مشترک ابیات «بی درمان بودن درد عشق» است که در گزینه ی ۱ «نیست.

۲۳) ۱ در بیت صورت سؤال سعدی منکر عالم درویشان را مخاطب قرار می دهد و به می گوید: «تو از سودا (هوس،

اندیشه، عشق) و سر (مجاز از اندیشه) ایشان خبر نداری.»

۲۴) ۱ با توجه به متن، املا ی واژه «اصرار» نادرست است. درست آن، اسرار است. اصرار: پافشاری / اسرار: جمع سرّ،

رازها

۲۵) ۱ در مصراع «حلقه پیر مغان از ازل در گوش است» جهش ضمیر رخ داده است. اگر جهش ضمیر رخ نمی داد،

این مصراع به این شکل می شد: «حلقه پیر مغان از ازل در گوشم است.»

۲۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه «۱» دو واژه غیر ساده وجود دارد اما در گزینه‌های دیگر سه واژه غیر ساده دیده می‌شود.

گزینه «۱»: مردم‌سالاری: وندی - مرگب / دینی: وندی

گزینه «۲»: جایگزینی: وندی - مرگب / مرده‌پرستی: وندی - مرگب / کنونی: وندی

گزینه «۳»: بی‌نظم: وندی / زندگی: وندی / پیامبر: مرگب

گزینه «۴»: پاسخ‌گویی: وندی - مرگب / پرشش‌های: وندی / دانشجویان: وندی - مرگب

۲۷) ۱ ۲ ۳ ۴ «باز» در بیت گزینه «۴» پیشوند فعل «آیم» است؛ «باز آیم: باز گردم»

گزینه «۱»: «بازی» دو معنا دارد: ۱) تفریح و سرگرمی ۲) رفتار مثل باز

گزینه «۲»: «باز» دو معنا دارد: ۱) پرنده شکاری ۲) دوباره، بار دیگر

گزینه «۳»: «باز» دو معنا دارد: ۱) پرنده شکاری ۲) دوباره، بار دیگر

۲۸) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» بی‌وفایی زیبارویان و خوب‌رویان (معشوق) است اما در گزینه «۱»

به بی‌وفایی دنیا اشاره شده است.

۲۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت‌های «۲»، «۳» و «۴» بر مفهوم ناپایداری غم و شادی دنیا اشاره شده است اما مفهوم بیت «۱» پایان غم و

آغاز شادی است.

۳۰) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» شاعر درد عشق را درمان می‌داند اما در گزینه «۴»، درمان درد عشق را با طبابت

طبیب میسر نمی‌داند.

۳۱) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط عاشق، طالب آشتی و ملاحظت معشوق است، اما در بیت گزینه «۳» عاشق،

هر رفتاری را که از معشوق سر بزند، دلپذیر می‌داند.

۳۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت‌های «۱»، «۲» و «۴» بر مفهوم «رازپوشی» تأکید شده است اما در گزینه «۳» شاعر، معشوق را ترجمان

راز دل خود می‌داند.

۳۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در جمله «گر خوانمش قیامت دنیا»، «ش» مفعول است: «اگر آن را قیامت دنیا بخوانیم». در بیت گزینه «۱» نیز

در جمله «جامی را بیاور»، «جام» مفعول است.

در گزینه «۲»، در جمله «مرغ زیرک اکنون به در پی خانقه نمی‌پرد»، «مرغ» نهاد است.

در گزینه «۳» در عبارت «شامی در پی آن می‌افتد»، «آن» که برگردان «ش» است، مضاف‌الیه است.

در گزینه «۴» نیز در عبارت «ای پیک صبا، از من به او پیغامی برسان»، «او» که برگردان «ش» است، متمم است.

۳۴) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت گزینه «۳» نیز مثل بیت صورت سؤال، شاعر به این نکته اشاره می‌کند که زلف یار هم مایه پریشانی

عاشق است و هم مایه جمعیت او.

سایر ابیات این مفهوم را در بر ندارند.

۳۵) ۱ ۲ ۳ ۴ «رسم» در نقش مفعول است: رسم وفا را بیاموز. کلمه «وفا» مضاف‌الیه است.

در ادبیات دیگر کلمات مشخص شده همگی نقش نهاد دارند.

۳: برگردان شعر این گونه می‌شود: «او شبرو است.»

۴: «غصه» در نقش نهاد جمله آخر بیت است.

۳۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در عبارت «ز سر برون نرود هرگز هوای شما»، «م» باید پس از «سر» می‌آمد که پس از «هرگز» آمده است:

«هوای شما هرگز از سرم بیرون نرود.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۲: «م» در «برنکنم» شناسه فعل است.

در گزینه ۳: «م» پس از «تابوت» سر جای خود آمده است. همچنین «را» در عبارت «مرا دل»، «را»ی مفعولی نیست. این عبارت به شکل «دل من» بازگردانی می‌شود. دقت کنید به این «را»، فک اضافه گفته می‌شود.

در گزینه ۴: «م» در «شوم»، «ببازم» و «حاصل کنم»، هر سه شناسه است.

۳۷) ۱ ۲ ۳ ۴ مصراع «چون شمع هر زمانم آتش به سر برآید» به شکل «چون شمع هر زمان آتش به سرم برآید» بازگردانی می‌شود که مشخص است جهش ضمیر دارد و (م) در نقش مضاف الیه است.

۳۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت پاسخ که بیان شده است گرشاسب از فاصله دو میل، با تیر از کمان دشمنان را از پای درمی‌آورده است، اغراق است و اغراق خاص حماسه هست.

۳۹) ۱ ۲ ۳ ۴ تنها در این گزینه معنای همه واژه‌ها درست ذکر شده است.

۴۰) ۱ ۲ ۳ ۴ تنها در این گزینه واژه «مهر» به معنای «خورشید» به کار رفته در حالی که در گزینه‌های دیگر به معنای «محبت» است.

۴۱) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه‌های دیگر «لعل» به معنای «لب» و در گزینه ۴ به معنای «اشک» است.

۴۲) ۱ ۲ ۳ ۴ «خلد» به معنای «بهشت» و «لعل» در ادبیات پارسی استعاره از «لب» است.

۴۳) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۴: در این عالم نه غم و غصه همیشگی و ماندگار است نه شادمانی و خوشی

مفهوم گزینه‌های دیگر:

۱- حیرت و سرگشتگی عاشقان - هدایتگر بودن عشق

۲- بنده پروری عشق

۳- طلب توجه و عنایت از معشوق توسط عاشق

۴۴) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱ ← پری: فعل امر از مصدر پریدن، فرشته - حوری

گزینه ۳ ← چین: جعد و شکن مو - کشور چین

گزینه ۴ ← هوا: هوای نفس کشیدن - آرزو، هوس

۴۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در ابیات گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ مفهوم مشترک این است که عشق دلیل پیدایش آدمی است ولی در بیت ۴، شاعر می‌فرماید کسیکه در وجودش عشق داشته باشد عمر جاودان پیدا خواهد کرد.

۴۶) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴، عشق دلیل زنده ماندن است و عاشقان هرگز نمی‌میرند.

۴۷) ۱ ۲ ۳ ۴ آرایه‌های ابیات سؤال:

بیت الف) آرایه ایهام در واژه راست: چشم راست - درست و صحیح

بیت ب) آرایه مجاز در واژه خاک، مجازاً انسان

بیت ج) آرایه حس آمیزی در هر ۲ مصراع بو و رنگ را شنیدن

بیت د) آرایه کنایه در مصراع دوم کنایه از هر عملی نتیجه خودش را دارد.

۴۸) ۱ ۲ ۳ ۴ باتوجه به اینکه در این بند از شعر «در سایه‌سار نخل ولایت» آرایه ایهام سه مرتبه به کار رفته است می‌توان گفت بارزترین آرایه این بند است.

شعر سپید: شعر مبارک و به دور از سیاهی‌ها - قالب شعر سپید

بی‌وزنی: بی‌ارزش و اعتبار بودن - اشاره به بدون وزن عروضی بودن شعر سپید دارد.

وزن: ارزش - احترام، وزن عروضی شعر

۴۹) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ از فاش شدن عشق در میان خلق و رسوا شدن عاشق صحبت دارند.

اما شاعر (حافظ شیرازی) در بیت گزینه ۳ از دلیل سرگشتگی و حیرانی‌اش به باد صبا می‌گوید و اینکه خیال روی معشوق او را شیدا و بیدل کرده که در میان دشت و صحرا دیوانه‌وار می‌گردد.

۵۰) ۱ ۲ ۳ ۴ ضمیر «ت» در گزینه‌های دیگر در صورت مرتب‌سازی جابه‌جا می‌شود.

۵۱) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مقابل لطف و مهربانی و توجه معشوق به عاشق است.

۵۲) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک «غم» غصه و ماتم است ولی در گزینه‌های دیگر مفهوم غم «عشق» است.

۵۳) ۱ ۲ ۳ ۴ همه‌ی گزینه‌ها و صورت سوال به بی‌وفایی معشوق اشاره دارند ولی گزینه‌ی «۴» به ملامت‌کشی و وفاداری اشاره دارد.

۵۴) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت درخواست صلح و عنایت معشوق است ولی گزینه‌های دیگر به برابری لطف و قهر معشوق در نظر عاشق، اشاره دارد.

۵۵) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت تأکید بر سخن گفتن است و خاموشی را شکستن فرمان معشوق می‌داند ولی گزینه‌های دیگر بر خاموشی و سکوت دعوت می‌کنند.

۵۶) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت دعوت به راز داری است که مناسب زاهد داستان است که راز را آشکار کرده بود. گزینه‌های دیگر از افشای راز سخن گفته‌اند.

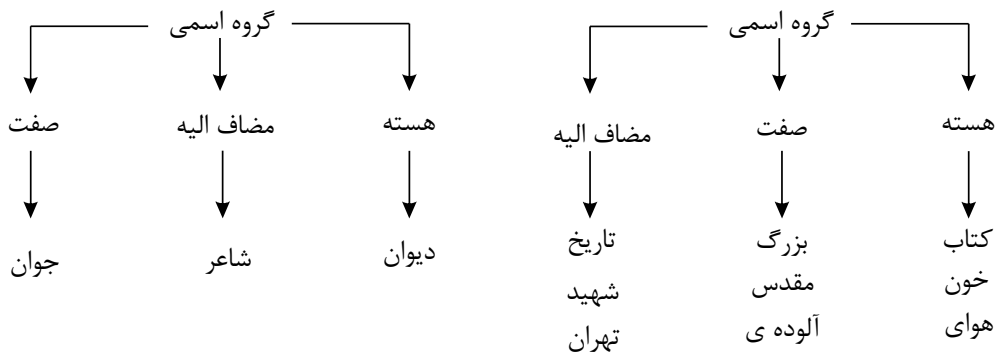
۵۷) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه‌های مرکب ابیات:

گزینه ۱: شبرو

گزینه ۲: گمراه‌ورهربر

گزینه ۳: دلبر

گزینه ۴: واژه مرکب ندارد.

۵۸) ۱ ۲ ۳ ۴

۵۹) ۱ ۲ ۳ ۴ «آدمیان» جمع «آدم» با نشانه جمع فارسی «ان» و «اولاد» جمع مکسر «ولد»

۶۰) ۱ ۲ ۳ ۴ معنی عبارت گزینه‌ی ۴: مراقب باش در این صندوقچه را باز نکنی.

۶۱) ۱ ۲ ۳ ۴ عزم ← عزم

۶۲) ۱ ۲ ۳ ۴ خُنک (خوشا) - لعل (سنگ قیمتی) - شبرو (شب بیدار، راهزن)

۶۳) ۱ ۲ ۳ ۴ حقه ← جعبه

۶۴) ۱ ۲ ۳ ۴ نسیم برای واژه «بو» معنای درستی نیست.

۶۵) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه‌های دیگر به ترتیب: گمراه، دلبر، شب رو

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

۶۶ ۱ ۲ ۳ ۴ ضمیر «ت» در «گفتت» متمم است.

۶۷ ۱ ۲ ۳ ۴ «م» در ترکیب «گمراه عالم» نقش مفعولی دارد.

۶۸ ۱ ۲ ۳ ۴ فعل «دادن» در گزینه‌های ۱، ۴ و فعل «گفتن» در گزینه ۳ به مفعول و متمم نیاز دارد.

۶۹ ۱ ۲ ۳ ۴ اسرار التوحید از محمد بن منور است.

۷۰ ۱ ۲ ۳ ۴ جناس: سر و بر / تشبیه: معشوق ← مانند ماه / ایهام: بر آید: ۱ - طلوع کند. ۲ - امکان پذیر باشد.

۷۱ ۱ ۲ ۳ ۴ شبرو است او ← تشبیه / خیال ← مانند شبرو / کنایه: بستن راه ← کنایه از مانع شدن / تشخیص: آمدن

خیال / تکرار: راه

۷۲ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۴» معنای درست واژه‌ها: تنگدست: مفلس، فقیر / بُر خوردن: در میان قرار گرفتن / خلد: بهشت،

فردوس

لعل: سنگ قیمتی به رنگ سرخ مانند یاقوت

۷۳ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۱»، شکل درست واژه: «برپای خاستند»

۷۴ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۳» واژگان نادرست: مخمسه، خار، عزّ و جلّ

۷۵ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۳» واژگان دارای ایهام: «بو» ۱- رایحه ۲- امید و آرزو / «برآمدن» ۱- طلوع کردن ۲- امکان یافتن /

«مهر» ۱- خورشید ۲- محبت

۷۶ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۱» سیاست نامه اثر خواجه نظام الملک توسی است.

۷۷ ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت گزینه «۲»، «لعل» استعاره‌ای از «لب معشوق» است.

۷۸ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۴» مفهوم: دعوت به بندگی و اطاعت. مفهوم گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ به ترتیب: ناپایداری غم و غصه،

تأکید بر بخشش و عنایت از طرف معشوق، بی‌اختیاری در اندیشیدن به معشوق

۷۹ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۲» مفهوم مشترک: «بی‌وفایی زیبارویان» مفهوم سایر ابیات: گزینه ۱، «سفارش به لطف و مهربانی»

گزینه ۳: «زیبایی و بی‌نظیری و وفاداری معشوق» بیت گزینه ۴: «به یاد دیگران بودن»

۸۰ ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخ «۲» مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال با گزینه «۲»: تأکید بر فاش نکردن رازهای الهی، مفهوم سایر

گزینه‌ها:

گزینه ۱: پرهیز از غیبت

گزینه ۳: نکوهش سخن بیهوده

گزینه ۴: دعوت به رازداری

۸۱ ۱ ۲ ۳ ۴ سعدالدین وراوینی کتابی با نام «الهی‌نامه» ندارد. «الهی‌نامه» در کتاب درسی، نام اثری از عطار نیشابوری است.

۸۲ ۱ ۲ ۳ ۴ صورت مرتّب شده‌ی مصرع: «وقتی که هر دو عالم از دلت بیرون رود.»

«ت» نقش مضاف الیهی دارد.

در گزینه‌ی «۲» ضمیر پیوسته وجود ندارد و سایر گزینه‌ها ضمیر پیوسته نیاز به جابه‌جایی ندارند.

۸۳ ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت پاسخ، «مجنون» در معانی «دیوانه» و «نام عاشق لیلی» و نیز «شیرین» در معانی «خوشایند» و «نام معشوق

فرهاد» ایهام دارند.

۸۴ ۱ ۲ ۳ ۴ صاحبان آثار: «الهی‌نامه: عطار نیشابوری / قابوس‌نامه: عنصرالمعالی / سیاست‌نامه: خواجه نظام الملک توسی /

اسرار التوحید: محمد بن منور / تفسیر سوره‌ی یوسف: احمد بن محمد بن زید طوسی»

- ۸۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ضمیر پیوسته «م» پس از «دیو» قرار گرفته است که در مرتب‌سازی پیش از آن قرار می‌گیرد: «همهٔ اختران من را دیو خطاب می‌کنند.» سایر گزینه‌ها: «دلم»: دل من / «رخم»: رخ من / «چشمم»: چشم من / «تمم»: تن من / «دلم»: دل من
- ۸۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت گزینه‌ی ۱ مفهوم، تواضع عاشق در برابر معشوق، ترجیح معشوق بر دیگران است.
- ۸۷) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم: حاکمیت و قدرتمندی معشوق و ناتوانی عاشق / سایر گزینه‌ها: دعوت به زبردست نوازی و بخشندگی
- ۸۸) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک بیت گزینهٔ «۳» با بیت سؤال: ترجیح معشوق بر دیگران
- ۸۹) ۱ ۲ ۳ ۴ گاهی ضمیر، در جایگاه اصلی خود قرار نمی‌گیرد و در جای دیگر می‌نشیند؛ به این جابه‌جایی ضمیر، «پرش» یا «جهش ضمیر» می‌گویند.
بررسی گزینه‌ها:
- گزینهٔ (۱): ضمیر پیوستهٔ «ت» در «لعلت» در جای خود قرار گرفته است (نوشِ لعلِ تو).
گزینهٔ (۲): ضمیر پیوستهٔ «م» در «تمم» در جای خود است (تن من)، اما در «تیرم» جهش ضمیر پیش آمده (من را به تیر بدوزی ← در نقش مفعول).
گزینهٔ (۳): ضمیر پیوستهٔ «ت» در «گرت» جهش پیدا کرده و جای اصلی آن بعد از «راه» بوده است (راهت = راه تو ← در نقش مضاف الیه).
گزینهٔ (۴): ضمیر پیوستهٔ «ش» در «کش» و «مگرش» جهش پیدا کرده و جای اصلی آن‌ها (خاطرش = خاطر او ← در نقش مضاف الیه) و مگر او ناظر نیست ← در نقش نهاد) می‌باشد.
- ۹۰) ۱ ۲ ۳ ۴ در این بیت، (آفرید - آفرید) ردیف و (جان - زبان) واژه‌های قافیه هستند.
واژه‌های قافیه در سایر ابیات:
- گزینهٔ (۱): «مدار - بار»   گزینهٔ (۳): «فراز - نیاز»   گزینهٔ (۴): «خویش (خویشاوند) - خویش (خود)»
- ۹۱) ۱ ۲ ۳ ۴ این گزینه تضاد ندارد، اما:
در گزینهٔ (۱) «شیرین» ایهام دارد: گوارا و دل‌پسند - نام شاهزاده
در گزینهٔ (۳) «سخن‌های شیرین»، حس آمیزی دارد.
در گزینهٔ (۴) «دست شستن» و «دل روشن شدن» کنایه هستند که به ترتیب در معنای (ترک کردن و رها کردن) و (به کامیابی و سعادت رسیدن) به کار رفته‌اند.
- ۹۲) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم گزینه‌ها به شرح زیر است:
الف) طلب لطف، آشتی، صبر و انتظار   ب) گریزناپذیری عاشق از خیال معشوق
ج) راهنمایی و هدایت معشوق   د) بندگی و اطاعت‌پذیری عاشق
- ۹۳) ۱ ۲ ۳ ۴ پنهان کردن سرّ الهی که در عبارت صورت سؤال آمده است، در این گزینه دیده می‌شود.
- ۹۴) ۱ ۲ ۳ ۴ بیغوله: کنج / رمه: گله / حُجب: شرم / ادبار: تیره‌بختی
- ۹۵) ۱ ۲ ۳ ۴ عبارت «اگر جان بشد» یعنی «اگر جانت بشد، اگر جانت از دست رفت». این عبارت «جهش ضمیر» دارد.
- ۹۶) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت حس آمیزی ندارد. «تشنه» مجاز از مشتاق و آرزومند بودن / «دشنه کشیدن صبح» شخصیت‌بخشی است و «دشنه» و «تشنه» جناس دارند.
- ۹۷) ۱ ۲ ۳ ۴ ابیات صورت سؤال و گزینهٔ «۱» هر دو بیان می‌کنند زیبایی و وفاداری با هم جمع نمی‌شوند. دقت کنید «خوب» معنای «زیبا» داشته است.

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

۹۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه ایهام وجود ندارد.

در سایر گزینه‌ها:

۲) تضمین: «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»

۳) جناس همسان: شام (شب) و شام (شهری در سوریه)

۴) تشبیه: عشق مانند می، مستی آور است. (اضافه تشبیهی)

۹۹) ۱ ۲ ۳ ۴ جناس ناقص ← بر و سر

جناس تام ← باد در مصراع اول به معنای نسیم و وزش هوا است و در مصراع دوم به معنای «باشد» است.

تشبیه: دام عشق ← اضافه تشبیهی

۱۰۰) ۱ ۲ ۳ ۴ سرگرم بودن: ۱ - مشغول بودن، ۲ - مستی

۱۰۱) ۱ ۲ ۳ ۴ زلف معشوق چه آشفته و چه آرام همیشه برای عاشقان مکانی دوست داشتنی و مورد تقاضا است. چرا که

زلف معشوق باعث آرامش عاشقان می‌گردد، این مفهوم در بیت صورت سؤال و بیت ۳ دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

۱- فاش کردن سرّ عشق فقط در نزد صاحب‌دلان و آشنایان

۲- توصیه و سفارش به کسب رزق حلال و بدون شبهه

۴- خداوند عامل بی‌نیاز و بی‌واسطه کل عالم است

۱۰۲) ۱ ۲ ۳ ۴ سبا نام شهری است که بلقیس فرمانروای آن بود و املائی باد صبا صحیح می‌باشد.

۱۰۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت اول «م» در «بَرَدَم» ضمیر متصل است؛ ولی در بیت دوم «می، یم» شناسه می‌باشند.

توجه: نباید شناسه را با ضمیر متصل اشتباه بگیریم. ضمائر متصل «م، ت، ش، مان، تان، شان». شناسه‌ها «م، ی، د، یم، ید، ند».

نکته: «م» مشترک است. یعنی ممکن است شناسه باشد و ممکن است ضمیر متصل که با توجه به جمله فهمیده می‌شود.

۱۰۴) ۱ ۲ ۳ ۴ پاسخش داد ← به او پاسخ داد ← متمم

۱۰۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه «۳»، ایهام: «بو» دو معنا دارد: ۱- رایحه ۲- آرزو

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: باز (در مصراع اول) ۱- دوباره (معنای مورد نظر) ۲- پرنده باز (که با طایر تناسب دارد).

گزینه «۲»: قدر: ۱- اندازه (معنای مورد نظر) ۲- سرنوشت (که با قضا تناسب دارد).

گزینه «۴»: شور: ۱- هیجان (معنای مورد نظر) ۲- مزه شور (که با نمکدان تناسب دارد).

۱۰۶) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱ هم جهش ضمیر دارد (جان عزیزش سپر بود: جان عزیز سپرش بود) و هم اینکه واژه «عزیز»

صفت است.

گزینه ۴ جهش ضمیر دارد (گرت ز دست برآید: اگر از دست تو برآید) اما نقش صفت در این بیت دیده نمی‌شود.

گزینه‌های دیگر اصلاً جهش ضمیر ندارند.

۱۰۷) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه «۳»، «روزی» دو معنا دارد: ۱- روز در مقابل شب ۲- رزق و روزی ← ایهام

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: باز (در مصراع اول) ۱- دوباره (معنای مورد نظر) ۲- پرنده باز (که با طایر تناسب دارد).

گزینه «۲»: قدر: ۱- اندازه (معنای مورد نظر) ۲- سرنوشت (که با قضا تناسب دارد).

گزینهٔ «۴»: شور: ۱- هیجان (معنای مورد نظر) ۲- مزهٔ شور (که با نمکدان تناسب دارد).

۱۰۸) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینهٔ «۲» بی‌وفایی رسم و شیوهٔ زیبارویان است.

۱۰۹) ۱ ۲ ۳ ۴ ابیات گزینه‌های «ج» و «د» علاوه بر آرایه‌های دیگر دو آرایهٔ «استعاره» و «حسن تعلیل» را هم دارد.

گزینهٔ «ج»:

دهانِ غنچه ⇐ اضافهٔ استعاری

حسن تعلیل: شاعر وجود شب‌نم‌های صبحگاهی در لاله را به مروارید (درّ عدَن) تشبیه کرده که خود نوعی استعاره است و دلیل شاعرانه ای برای باز بودن دهانِ غنچه آورده است؛ با این مضمون که می‌خواهد از گوهر لب‌های معشوق صحبت کند.
گزینهٔ «د»:

دهانِ کان (معدن) ⇐ اضافهٔ استعاری

حسن تعلیل: شاعر دلیل باز بودنِ دهانِ معدن طلا را حیرت زده شدن در برابر زرافشانی‌های ممدوح خود می‌داند. حیرت زده شدنِ معدن طلا هم تشخیص دارد و هر تشخیصی استعاره از نوع مکنیه است.

۱۱۰) ۱ ۲ ۳ ۴ تضاد (عاقل ≠ مجنون) / تلمیح (اشاره به داستان لیلی و مجنون) / تشبیه (هر کسی که مانند مجنون نیست.) / ایهام (مجنون: ۱ - دیوانه ۲ - عاشق معروف لیلی)

۱۱۱)

گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید
گفتم زمان عشرت، دیدی که چون سر آمد / گفتا خموش حافظ، کاین غصّه هم سر آید (قافیه: سر، بر، سر - ردیف: آید)

۱۱۲) کشت در بیت اول: از بین بردن، کشتن / کشت در بیت دوم: خاموش کرد

۱۱۳) خوبرویان: وندی - مرکب / خیال: ساده / بنده‌پرور: مرکب / عشرت: ساده / مهرورزان: وندی - مرکب / بندگی: وندی /
گمراه: مرکب / بخشش: وندی / دلبر: مرکب / اسرار: ساده / نگاه‌داری: وندی - مرکب / بی‌نشان: وندی

۱۱۴) الف) بر آید ← ۱ - ممکن شود ۲ - طلوع کند

ب) بو ← ۱ - عطر ۲ - آرزو

۱۱۵) الف) شیرین ← ۱ - نام معشوقهٔ فرهاد ۲ - دلپذیر

ب) گلستان ← ۱ - گلزار ۲ - نام کتاب سعدی

پ) سودا ← ۱ - تجارت ۲ - عشق

ت) درنگیرد ← ۱ - روشن نمی‌شود ۲ - اثر نمی‌کند

۱۱۶) الف) عهد ← ۱ - پیمان ۲ - روزگار

ب) مدام ← ۱ - همیشه ۲ - شراب

پ) تاب ← ۱ - توان ۲ - پیشش

ت) بو ← ۱ - رایحه ۲ - امید

۱۱۷) الف) کام ← ۱ - دهان ۲ - آرزو

ب) قلب ← ۱ - دل ۲ - سگّه تلقّبی

پ) شیرین ← ۱ - نام معشوقهٔ فرهاد ۲ - نوعی مزه

ت) نگران ← ۱ - مضطرب ۲ - نگاه‌کننده

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

۱۱۸ الف) تشبیه: تو به ماه جناس: سرآید - برآید (ناقص اختلافی)

ب) تشبیه: خیال به شبرو تشخیص: شب‌رو بودن خیال

۱۱۹ الف) تشبیه ← لعل به نوش

ب) تشخیص ← رحیم بودن و عزم صلح داشتن دل

۱۲۰ لب

۱۲۱ هر دو بیت به ناپایداری روزگار و تغییر اوضاع اشاره دارند.

۱۲۲ هر دو بیت به «بی‌وفایی معشوق» اشاره دارند.

۱۲۳ الف) ضمیر «ت» پس از «رهبر» می‌آید. (رهبر تو)

ب) ضمیر «ش» باید در جایگاه «متمم» قرار گیرد. (به او گفته‌ام)

پ) ضمیر «م» باید در جایگاه مفعول قرار بگیرد. (مرا ناامید نکن)

ت) ضمیر «ت» باید در جایگاه «مفعول» قرار گیرد. (تو را بی‌خبر می‌بینم) (مصراع اول)

ضمیر «ت» باید پس از «رعا» قرار گیرد. (گل رعای تو) (مصراع دوم)

۱۲۴ الف) مضاف‌الیه ب) مضاف‌الیه پ) متمم ت) مضاف‌الیه

۱۲۵ ش: مفعول / ش: مضاف‌الیه

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

پاسخنامه کلیبی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴

۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴

۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴
۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴
۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴
۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴

۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴
۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴
۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۱۰۱	۱	۲	۳	۴
۱۰۲	۱	۲	۳	۴
۱۰۳	۱	۲	۳	۴
۱۰۴	۱	۲	۳	۴
۱۰۵	۱	۲	۳	۴
۱۰۶	۱	۲	۳	۴
۱۰۷	۱	۲	۳	۴
۱۰۸	۱	۲	۳	۴
۱۰۹	۱	۲	۳	۴
۱۱۰	۱	۲	۳	۴

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس